

Lục Tỉnh Tân Văn

Cao Street - NGUYỄN-V. CŨA
ADMINISTRATION
BY RÉDACTION:
Boulevard Colbert, 153-156 (2e étage)

GIÁ BÀN:
Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên
Một năm 6 \$00
Sáu tháng 3 \$50
Ba tháng 2 \$00
Mua báo thì kể từ ngày
mồng 1 và ngày 15 mỗi tháng
và phải trả tiền trước.

聞新省六
MỖI TUẦN LẺ RA BA KỶ:
NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
Mỗi số bán lẻ 0 \$04
TELEPHONE N° 475   Adresse télégr.: LECTURE-SAIGON

GIÁ BÀN:
BẮC-KY, LẠO, ĐÀI-PHÁP
VÀ TRƯỚC ĐIA.
Một năm 7 \$00
Sáu tháng 4 \$00
Ba tháng 2 \$25
On s'abonne sans frais dans
tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser:
à SAIGON: Aux bureaux du journal.
à HANOI: Aux bureaux du Trung-
Bắc-Tân-Văn.
On traite à forfait pour les
contrats de longue durée. Les
prix sont payables d'avance.

MỤC-LỤC

1. - Giáo dục dân An-nam.
2. - Tài đức.
3. - Diên-thuyết.
4. - Luật pháp.
5. - Phần quan báo.
6. - Cõi chừng kéo mạng hoa.
7. - Đám táng bà lữ Đỗ hữu Phương
8. - Hưu trí.
9. - Thông báo.
10. - Lời rao.
11. - Súc cảm.
12. - Oan kia, theo mãi.

GIÁO GIỤC DÂN ANNAM

L'éducation du peuple Annamite

Cái vấn-đề này thật là thiết-yếu mà giải-quyết cho thỏa đáng và rất quan-trọng cho Chánh-phủ Mầu-Quốc về chủ nghĩa thực dân. Chẳng phải là quốc-dân ta không chịu tham-nhiệm sự học-thức, mà lại chương-trình tốt cùng sự thông-thái và lấy làm hưng khởi ham hồ sự cải-cách duy-tân học-chế thêm.

Có hai điều trở ngại này là xứ An-nam đã hoang hóa cái văn-chương và phong-hóa của Tàu cả vài ngàn năm trước khi Đại Pháp sang qua Nam-Việt.

Và lại trong hai điều trở ngại ấy chẳng có điều nào chính-thật làm huỷ hoại cho Mầu-Quốc, và Chánh-phủ cũng không phải dè-dặt đi. Nhưng mà muốn truyền bá cho dân-bồn-quốc cái văn-chương và sự tư-tướng của Đại-Pháp, tức nhiên Đại-Pháp buộc lấy, phải áp dân do theo luật pháp mới; và luật pháp ấy rất cần-yếu cho phần trách-nhiệm thực-dân của Mầu-Quốc đặng lập thể thành.

Thuở trước, Trung-huê chiếm cứ đất Nam-Việt, mới ban bố cái văn-chương cũng các thể-lệ chánh-sách về xã-hội. Sự-quản tại Kinh-thành Huế còn lưu-trữ nhiều tờ chỉ dụ và các bản-định phân việc giáo-dục từ kỷ thứ 11.

Ta chần-biết rằng thuở ấy sơ-đăng học-hiệu đặng phần tư-do. Cha mẹ rước thầy về nhà dạy con cháu. Giáo-sư đặng tôn-kính như cha mẹ. Còn mấy ông nghiệp-sư của Nhà-nước thì dạy tại tỉnh-thành. Ba năm cho sĩ-tử thi-hội một lần, và sự thi cử này bày ra làm việc đồ-số.

Cả trăm ngàn cử-tử, từ bé chí già, vì công-thập niên đặng hóa, quần bao sự khổ-nhọc, lặn lội trên non, tới tỉnh-thành ứng thí cuộc thi-hương cũng là thi-hội, mong kiếm áo mũ từ-tài và cử-nhơn có trông nom đặng chức quan-quyền.

Còn một khoa thi tốt mực gọi là đình-thi, khảo-hạch trước mặt vua, đặng chọn tiến-sĩ. Mấy cái vấn-đề bài thi, thì trích học trong tư-học và ngữ-kinh của Tàu, cũng là trong mấy quyển-sách của đức Khổng-tử, môn-đệ ngài cũng là của các thánh-hiền xưa.

Trết-học, sử-học cũng là văn-chương, ấy là kết-trộn cái chương-trình giáo-dục. Cách thể dạy học như vậy: Phải học thuộc lòng mấy thứ pho sách trên đây, các đề giải-đoán và trích lục suy-tướng ra vài câu cao-lý.

Tiếng Tàu thì dùng về công-vụ chánh-trị cùng việc là bác-học. Mấy ông có học-thức chẳng dùng chữ nôm. (Qua kỷ thứ 18 các cha giảng-đạo mới dùng chữ la-mã (latin) mà bầy chữ chữ nôm ấy ra vào quốc ngữ).

Năm 1859, Đại-Pháp sang qua Nam-Việt. Cái phong-trào giáo-dục cựu xưa đã rung-rinh. Vua Tự-Đức mới đổi các quan cùng đốc-học về trào đặng làm khó-dễ cho việc chánh-trị Đại-Pháp. Học-đường bỏ hoang, các khoa thi cử đều phế-đẹp. Quan Thuyết-sư Bonnard để ghe phen lập lại cái tục lệ cũ, - nhưng mà chẳng kham.

Ngài mới truyền dạy chữ Langsa tại tỉnh thành, còn chữ Tàu thì dạy trong làng xóm. Cách giáo-dục ấy bày ra chẳng bao lâu mà thiên hạ toàn xữ, dạy sử và địa-lý nước An-nam bỏ phế văn-hóa của Trung-huê. Quan Thủ-tư cũng khinh-huờng g dân về bác-học Đại-Pháp, dạy đem thêm vào chương-trình các học-đường.

Dân-bồn-quốc rất ưa ý cho nên đồng-tâm với tân Chánh-phủ mà cải-thêm trường học. Thiên-hạ cũng viết chữ quốc-ngữ thế cho chữ Hán, cho nên phần nhiều coi chẳng hiểu chữ Tàu.

Trong buổi này, quốc-dân ở các phủ-viện có xin với Chánh-phủ lập trường làng phải dạy chữ Langsa đồng với chữ quốc-ngữ.

Tuy Đại-Pháp bảo-hộ xứ Trung-kỳ và Bắc-kỳ, 25 năm sau xứ Nam-kỳ mà quan An-nam cũng còn coi-trị như xưa. Các thể-lệ cũ thì cũng ban hành như đời cựu triều. Học-đường dạy Hán-văn và khoa thi cử vẫn như cựu-riều. Chánh-phủ bảo-hộ chẳng nghiêm cấm đều chỉ trái phong-hóa tục-lệ xưa. Song có sự cần-yếu nhất là vì phải ban cấp cho các sở chánh-trị và các nhà thương mại người thông-ngôn và kế-phụ-lực, Chánh-phủ chủ-ý lập ra trường chung dạy chữ Langsa, Quốc-ngữ và chữ Tàu (écoles

Franco Annamites). Lập thêm học-đường như trường Quốc-học tại Huế, trường bảo-hộ tại Hà-nội, nhập với trường Bồn-quốc tại Saigon đặng thêm cao-đẳng-học-hiệu.

Chánh-phủ duy tân ban bố giáo-dục quốc-dân sự giáo-dục như vậy, cho nên làm tỉ-lệ với học-giáo xưa, thì sự giáo-dục này rất tinh hảo. Quan Toàn-quyền Paul Bert thấy hai cách học-chế không liên-lạc với nhau thì biết có sự gay go về sau. Ngài tình giao kết lại và chủ ý bày ra trong các khoa thi vài văn-đề văn-chương Pháp. Ngài lập Hàn-lâm-viện Bắc-kỳ (Académie Tonkinoise) đặng cho các ông học văn, có ý định đó cái học-thức của mình về nền văn-minh tư-tướng Đại pháp.

Chẳng may, ông Paul Bert từ trần sớm; công việc của ngài nửa chừng vùng phế-đẹp. Đến năm 1906, quan Toàn-quyền Beau mới tỉnh thức giúp thêm cho mau thành hành sự giáo-dục theo lối cũ, làm cho gần gũi với cái tư-tướng Đại-pháp, sửa mới vài thể-lệ đặng chọn lựa quan quyền chẳng nghịch với phong-hóa Langsa, có thể mà giúp Chánh-phủ về cái mục-đích mở mang cho tân-hóa việc văn-minh.

Ngài giao phận-sư ấy cho hội Khai-hóa giáo-dục bồn-quốc (Conseil de perfectionnement de l'enseignement indigène), đặng lo chế các cải-lương coi sóc việc thi-hành điều-lệ mới.

Giáo giục bồn-quốc cải chế lại, khoa thi cử sửa từ bậc, lập thêm trường dạy nghiệp-sư. Chữ Quốc-ngữ, Langsa và bác-học Pháp chen lộn vào chương-trình dạy chữ Tàu.

Rốt hết, Chánh-phủ lập ra sở Đại-học-hiệu (Université) đặng cho các sĩ-tử An-nam khỏi thất công du học bên Nhựt-bôn và Trung-huê.

Sự kết quả cách cải-tương ấy thì nhờ lập bên Đông pháp hai cách giáo-giục do theo một nền nguyên-chất chung, là sự giáo-giục theo tục lệ xưa cải hóa, dạy-lên để mở khoa thi văn-chương; sự giáo-giục Pháp-Nam (enseignement Franco-Annamite) có cấp-bằng là năng (diplôme de fin d'études); cách giáo-huấn trước thi dạy nghề quan-trưởng theo tăng-cử; còn cách giáo-huấn thứ hai dạy các nghề tân-thế.

vậy quốc-dân ta có thể rộng-trường mà chọn lựa theo các học-nghề ấy.

Ban đầu còn lưỡng-lự, sau mới quyết do theo nghề quan-trưởng là đều sự mở tốt cùng của dân ta. Học cách nào, vào nghề ấy cũng đặng, cho nên dân-bồn-quốc áp vào học trường Pháp-Nam, là vì chủ ý đầu-nhập thêm đều thông, thái bố các học-thức xưa, noi theo nề nếp người Trung-huê Cách-mạng và Nhựt-bôn.

Tại Bắc-kỳ, các học-đường dạy

Hán-văn đều bỏ phế, dẹp mấy hội thi.

Bảy giờ tại Trung-kỳ, văn-chương Tàu hầy còn dạy, và còn mở khoa thi - hương, thi - hội và đình - thi. Nhưng vậy mà pháp-văn càng ngày càng lấn lối.

Dân xứ ta, người nào có học văn-chương Pháp đặng giúp việc cho Chánh-phủ cũng là các sở Thương-mại đều muốn cho con, do theo tri-giục và đức-giục Langsa. Phần nhiều sĩ-tử còn trẻ đi du học bên Mầu-ốc.

Năm 1912, quan Toàn-quyền Sar-rant chủ ý bày bên Thuộc-địa Cao-đẳng học-đường (enseignement secondaire); từ ấy những nay nhờ cái tri-độ hải-hà ấy mà quốc-dân ta đặng tiến hóa về con đường giáo-giục.

Vào sự chế độ ấy cũng làm bị đừ công-luận vì phần nhiều sĩ tử Đông-Pháp phế-đẹp sự giáo-giục hủ-lậu xưa, chẳng ích gì cho buổi tân-thời, mà sang qua sở cao-đẳng-học ấy đặng tiến ích cho mình ngày sau về các công-nghề.

Chánh-phủ thiết-tướng lập Đại-học-hiệu Đông-Pháp (Université Indochinoise) và từ ấy, đều bác-bé chăm qui-tiền lẫn đí hết Cái nền giáo-giục này đã đặng toàn thành rồi.

Công-cước mới sáng tạo đây thì do theo nguyên chất rất bền vững hơn xưa. Các đại-học-đường lập ra đều có tiến-ích cả thầy, như: Trường lương-y và chế-y học, trường thú-y và tạo-tác, đều mở thêm rất rộng rãi; Trường luật và chánh-trị thế cho trường hậu-bộ (Ecole des Maistrins); trường cao-đẳng nông-lâm (Ecole supérieure d'agriculture et de sylviculture), trường cao-đẳng thương-thuyền (Ecole supérieure de navigation); rồi lại có trường cao-đẳng sư-phạm (école supérieure de pédagogie) mới đặng quan Toàn-quyền Long lại bày ra trường cao-đẳng thương-học nữa (Ecole supérieure de Commerce), Các học-đường ấy hiệp lại làm ra bậc cao-đẳng đại-học-hiệu, và làm cho thiên hạ mở ra hi-vọng của quốc-dân ta, mà lại giúp cho đặng họ qui-phải, trách-nhiệm văn-minh của mình quốc.

Từ khi bắt đầu chiến tranh trong li giáo-huấn có nhiệm vụ bổ-minh mọi chiến trường vì thiếu nghiệp-sư, Chánh-phủ mới cầu thiên thi giáo-sư bồn-quốc thế dạy.

Và lại đặng buổi này, con đường kinh-tế thuộc-địa rất phát đạt. Cần phải có một đạo tài nghệ tư và việc công-nghề, thương-nghề và nông-nghề. Đại-học viện Đông-Pháp cũng ban cấp vào sự tân-hóa của xứ ta làm.

Ấy là điều toàn-thành của phần trách-nhiệm khoan-nhơn đại-độ của Mầu-Quốc thì theo đều ngưỡng-vọng của quốc-dân ta, mà Chánh-phủ để

HỜI NGƯỜI ANNAM

Chợ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc xứ Algérie là Thuốc địa Langsa. Hễ biết lộn thuốc rồi và thuốc điều
 trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quả thiệt là đồ thổ sản
 Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng

Hãy nên hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

thường thấy nhiều người lươn lẹo su
 đống thì đem đổi lấy một đồng bạc
 Trong lúc gần Tết năm ngoái chẳng
 những là su không có mà dùng mà
 thôi, mà bạc cất cũng không có đến
 đổi đi mua đồ phải mua thì bày làm
 cái họ mới chịu thôi. May nhờ Nhà-
 nước hãy hai thì bạc cất mới và
 cho phép Đông-pháp Ngân-hàng phát
 giấy bạc \$10, 0\$20, 0\$50, nên trong
 một năm nay sự buôn bán mới mới
 giao tiền được; mà bạc cất bây giờ
 tuy có nhu cầu song sự thì cũng còn hết
 hoai, lần lần cho người đi mua đồ vật
 lấy làm bối rối lắm.

Vả xưa nay mỗi năm Nhà-nước
 đều đúc su bạc cất mà đổi ra cho
 dân dùng, song rải ra bao nhiêu cũng
 không bằng sự hư su cũng còn hết
 hoai. dù có giấy nghĩ coi có phải là tại
 có người kiếm đổi mà giấu rồi hoặc
 đem đi xứ khác đổi lại mà lấy lời,
 hoặc làm cho sự trong xứ hết rồi
 đổi lại lần lần mà thôi lại chẳng.

Nay đã gần tới Tết, sự mua bán
 trong mấy chợ chỗ nào cũng đều
 thanh-vượng mà nêc lại chọn dân
 ai cũng đều than phiền về sự thiếu su
 thế thì những kẻ tham tâm chừa chịu
 bỏ thói cũ cũng góp su như mấy
 năm trước nên sự mua bán mới trặc
 trở như vậy.

Vả sự góp su hoặc bạc cất mà giấu
 rồi đổi ăn lời thì có luật cấm nghiêm
 nhặt lắm. Tôi tưởng kẻ tham tâm xưa
 không để có luật ấy nên mới dám góp
 su như vậy. Vậy tôi xin dịch quốc-
 luật định phạt sự đổi su bạc cất mà
 lời ra sau đây cho người dân biết:

Luật

PHẠT VỀ SỰ ĐỔI SU BẠC CẮT MÀ ĂN LỜI

Thượng Hạ Nghị-viên ưng chịu.
 Đại Pháp-quốc Đại Tổng-thống ban
 hành quốc-luật sau đây:

Một Điều. — Trong lúc chiến-tranh,
 nếu bắt được người nào đã mua,
 bán, hay là đổi, hoặc hối mà mua, bán,
 hay là đổi bạc đồng bạc cất và su,
 mà định giá cao hơn giá của Nhà-
 nước định hay là chịu một số tiền
 lời bao nhiêu đó, thì sẽ bị phạt từ
 sáu ngày cho đến sáu tháng tù và
 phạt vạ từ một trăm quan cho đến
 năm ngàn quan (từ 100 francs cho
 đến 5.000 francs) hay là phạt tù
 hoặc phạt vạ, phạt một cách mà thôi.

Tiền bạc cất được đó thì phải nhập
 kho để phụ cấp cho mấy sở phúc
 thiện.

Điều thứ 463 trong luật hình sẽ
 đem ra đặng người nào đã nói
 trong luật này; như có án treo thì
 là ăn tù mà thôi, chớ phạt vạ thì
 phạt nặng.

Luật này có Thượng Hạ Nghị-viên
 ưng chịu và ưng chịu rồi, nên phải
 thi hành như luật trong nước.

Làm tại Paris, ngày 12 Février 1916.
 R. POINCARÉ.

Luật này đã ban hành trong Đông-
 pháp, kể từ ngày 15 Novembre 1916.
 Chớ tưởng ngày nay, chiến bãi rồi,
 nên luật ấy không còn thi hành nữa
 được, bởi vì ngày 16 Octobre 1919,
 Thượng Hạ Nghị-viên có lập luật
 khác mà định thi hành luật cũ
 ngày 12 Février 1916, đó trong luật
 thứ 11. Quan Toàn-Quyền, ngày
 20 Janvier 1920, cũng đã ký tên lời
 nghị mà định ban hành luật ngày
 16 Octobre 1919 đó trong xứ Đông-
 pháp rồi nữa.

Nay gần tới Tết hết su nữa. Quan
 Thống-độc Nam-kỳ thấy tình cảnh
 như vậy nên hôm ngày 27 Décembre
 1920, ngài gửi tờ châu-tri cho các
 quan Chủ-tỉnh mà cho hay rằng, quan
 Chương-ly Đê hình quyết buộc tội
 mấy người mua hoặc bán su bạc cất,
 mà lấy lời, nên có tờ cho các quan
 Biện-ly mà dạy thi hành luật ngày
 12 Février 1916, đặng trị một hại
 cho dân trong xứ. Lời của quan
 Chương-ly đê-hình dạy các quan
 Biện-ly như vậy:

« Phải cần lo mà trừ thói tệ ấy là
 « thói của người dục lợi, không hề
 « sự trái luật ngày 12 Février 1916
 « luật cấm mua bán su bạc cất mà
 « kiếm lời.

« Luật ấy lập ra trong lúc chiến
 « tranh song khi chiến bãi rồi lại có
 « luật ngày 16 Octobre 1919 định thi
 « hành luật trong lúc thái bình như
 « vậy các ngài hãy coi như trong
 « địa phương của các ngài có ai
 « phạm luật ngày 12 Février 1916
 « thì phải buộc tội.

« Ta lại cho các ngài biết rằng
 « luật ấy chẳng phải định phạt mấy
 « người góp su, mà bạc cất, ấy là
 « phạt sự mua bán hối lộ là đổi mà
 « ăn lời thì vậy người đổi với
 « người đổi ở dưới đồng có tội như
 « nhau. Người đổi luật muốn trừ sự
 « mua bán tiền bạc sai phép, đó nên
 « định phạt hết cả đặng đồng mức
 « tội. Ai đem mà làm thì cũng phạt
 « như sự đã làm rồi, và luật này là
 « luật tuân phòng, bởi vậy họ phạm
 « luật thì phạt chẳng cần phải kiếm
 « coi người phạm tội không biết mà
 « phạm hay là biết luật mà cố phạm
 « ấy vậy hễ ai hề mua hay bán
 « hoặc đương mua hay là bán su bạc
 « cất, nghĩa là đổi mà định giá cao
 « hơn giá của nhà nước định thì
 « người ấy phạm luật mà phải bị giữ
 « đến cho Tòa phạt ».

Chiếu theo lệ luật và tờ châu-tri
 của quan Chương-ly Đê hình nói
 trên đây thì hình-dân người nào dèp
 80 hoặc 90 đồng su đi đổi lấy một
 đồng bạc cất sẽ bị phạt từ 6 ngày tới
 6 tháng tù và từ 100 đến 5.000 quan
 tiền vạ; người cầm bạc đổi lấy su
 mà lấy không đủ 100 đồng su cũng
 đồng tội với người có su đem đi đổi
 tiền. Ấy vậy nếu quốc-dân thấy ai
 trái luật đem su đi đổi mà ăn lời,
 hoặc đổi su mà chịu lời thì nên cáo
 cho quan tuần-thành hay đặng quan

buộc tội và chiếu luật mà phạt họ
 ngớt trừ một tệ trong nước. Vả su
 với bạc cất là vật của nhà nước làm
 ra để đổi cho dân dùng đặng mua
 đồ vật, chớ chẳng phải làm ra
 để để làm tâm dưng mà sanh lợi
 cho dân, nên nhà nước lập luật
 mà bắt dân, ấy là y nhà nước muốn
 trừng trị những kẻ gian trá. Nếu thi
 hành luật này thì quan Chương-
 ly Đê-hình dạy đó thì có lẽ từ nay
 sắp lên sự khôn hết nữa.

B. C.

Trường nào lệ luật trong
 trị tuân trong các gao,
 nghiêm chỉnh chẳng
 khác nữ học-đường,
 ấy là . . . . .

Trường nào có thầy dạy
 Luân lý giữ gìn nề na
 có lệ về nước nhà cho trẻ
 nhỏ nhiều hơn . . . . .

Trường nào mỗi tuần chú
 nhật có thầy viết sáng
 đơm học-tro cho đáo đi
 lo việc lĩnh tiền, như là
 thư bảy xung tội, chứa
 như nước lã hơn . . . . .

Xích-Hồng Nguyên dân trường Ng.
 -Xích-Hồng hải nghị từ 12 Janvier
 chỉ le Mars 1921 nhập học.
 Sĩ tử xa gần hãy nhớ ngày nhập
 học cho đúng, nếu trễ sẽ bị mất chỗ
 Sĩ-tử mới muốn học trường này
 thì thi đặng gọi xin để danh cho trước.

Phân quan Đạo

Partie officielle

Văn-lời nghị quan quyền Thông-độc
 Nam-kỳ ngày 23 Novembre 1920.

Trần-luy-Hình, đặng cấp bằng phó-
 tổng hạng nhì, về học An-trung, Sader.

Văn-lời nghị quan quyền Thông-độc
 Nam-kỳ ngày 31 Décembre 1920.

Thầy Di-văn-Lưu, phụ chương đầu
 thứ-7, nhiệm thi hạng nhì và giáo về
 chính số Nam-kỳ liệu dụng.
 Nguyễn-văn-Sao có certificat d'Etudes
 primaires, cấp bằng trợ giáo hạng 1er
 giao về chủ-tỉnh Vĩnh-hưng.

Sở Kiểm-lâm. — Tô-văn-Phải có cer-
 tificat Ecole pratique d'agriculture et
 de viticulture Benaic, cấp bằng hạng 1er
 hạng ba và tếp Bùi-văn-Nguyên liách kiểm
 soát.

Sở Mật-thám. — Kể từ 1er Janvier
 1921.

Đội ngũ nhì hạng nhất, Hồ-văn-Tai
 Vinh-thắng đội nhất hạng nhì.

Quần hạng ba, Ng.-tân-Nguyên, Dương-
 Văn-Huân, vinh thăng hạng nhì.

Liách hạng bốn. — Lê-văn-Tường, Ng.-
 văn-An, Ng.-văn-Hàn, Lê-công-Nhật,
 vinh thăng hạng ba.

Sở tuần-thành Cholon. — Lê-văn-Lai,
 Ng.-văn-Hữu liách hạng ba, vinh thăng
 hạng nhì.

Ng.-văn-Đạt, Đỗ-văn-Hon, Trần-Canh,
 liách hạng bốn, vinh thăng hạng ba.

Dưới tàu tuần. — Ng.-văn-Túc tài công
 hạng nhì, vinh thăng hạng nhất.

Cảnh-nông Thương-mãi. — Ng.-văn-
 Ngo liách hạng năm, vinh thăng hạng tư.

Khám-đường các lách. — Trần-v-Chau,
 Lê-văn-Châu, surveillants chef hạng nhì,
 vinh thăng hạng nhất.

Kiểm-lâm. — Thầy Phạm-văn-Do, Ng.-
 văn-Lai, Ng.-văn-Ngạn thơ ký hạng tư,
 vinh thăng ba.

Vô-công-Luân, Võ ngọc-Than thơ-ký
 hạng năm, vinh thăng hạng tư.

Đàng-văn-Chúc, Đỗ-văn-U, thơ-ký hạng
 bốn, vinh thăng hạng sáu.

Tô-văn-Dinh, Phạm-văn-Tào, Ng.-văn-
 Sĩ, liách hạng ba, vinh thăng hạng nhì.

Ng.-văn-Giao, Ng.-văn-Từ, liách hạng
 tư, vinh thăng hạng ba.

Phạm-văn-Đay, Đỗ-văn-Ve, Lê-v-Cho,
 Ng.-văn-Ho, Diêu-v-Kim, Ng.-văn-Tịch,
 liách hạng năm vinh thăng hạng tư.

Ng.-văn-Co, Võ-văn-Sac, Phạm-văn-Du,
 Ng.-văn-Mang, Lê-văn-Thật, Huỳnh-v-
 Hon, Trương-Cha, Ly-Hang, Ng.-văn-Trí,
 Võ-văn-U, Trần-văn-Vong, Hiền, Phạm-
 văn-Trong đi qua, liách hạng sáu vinh
 thăng hạng năm.

Coi chừng kéo mang họa!

Chuyên tàu Sĩ-Kiang tới Saigon bữa
 28 Décembre có chở hìng hóa rất nhiều.
 Trong đấy có hàng của hãng C. Fort nhiều
 lắm, mà trong số hàng của hãng Caffort
 lại có một thùng mướn cây súng của
 hãng Darne ở Sĩ Etienne gửi lại.

Công biết sao gian-nhân rõ thù,
 nên khi cất hàng lên cầu rồi đem vào
 kho hàng tu di biến đổi chớ chú tới
 nhận, gian-nhân lên vào cây thùng ấy
 mà lấy hết súng, chừng bữa 8 Janvier,
 hãng Caffort qua nhận hàng thấy mới
 hay mà cao báo. Vụ còn đang tra xét.
 Muốn cho những người đặng phép
 cầm súng, muốn mua súng, đề lấy kéo
 làm m mang họa, xin chờ ra đây cho
 người ghi nhớ số và hiệu súng.

Mười cây, này còn cùng hiệu « Darne
 Sĩ Etienne »

Số	5365	6095	5628	5964	6061
	5054	5024	5619	5483	5005

Có ai đem bán, nhận hiệu nhảm số
 này, thì bị thành phạm pháp rồi, chớ
 còn ở làng ông quan họ học với làng,
 lóng, hễ bị bắt quả tang.

Trường nào học mong ki
 lười học.

Trường nào dạy đặng
 cán học.

Trường nào bố buộc học
 trò hơn . . . . .

Trường nào nghĩ ít mà
 học nhiều hơn . . . . .

Trường nào không cho
 học-tro tá túc thả ngủ
 thì như nhảm học thu.

Trường nào học-tro
 không chịu học.

Trường nào học-tro
 không chịu học.

Trường nào học-tro
 không chịu học.

Trường nào học-tro
 không chịu học.

Trường nào học-tro
 không chịu học.

Trường nào học-tro
 không chịu học.

Trường nào học-tro
 không chịu học.

Trường nào học-tro
 không chịu học.

Trường nào học-tro
 không chịu học.

Trường nào học-tro
 không chịu học.

Trường nào học-tro
 không chịu học.

Trường nào học-tro
 không chịu học.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie - SAIGON -

Đám táng của bà lớn ĐỖ HỮU-PHƯƠNG

Chiều chưa hết qua rồi hồi 5 giờ, tại Cholou một đám táng rất trọng thể của bà lớn ĐỖ-HỮU.

Tuổi bà năm nay được tám mươi: thật là một người có cái phẩm trọng lớn lao thay, gia đình bà thật một người bạn rất thân ái của Máu-quốc.

Khi đi linh-cữu đến nơi đất hương hỏa tại đường Polygone, có quan năm ĐỖ-HỮU-Chân, quan tòa ĐỖ-HỮU-Trí, và quan kho bạc ĐỖ-HỮU-Thinh đi hai bên liếc và hơn hai ngàn người theo đưa đón. Nào quan Thống-Độc Nam-kỳ nào quan Thống-tư-ớng Hirtzmann, nào các quan, các tác-hàn Langsa và Annam các vị các sự đều có dự mặt.

Đám táng đơn giản, không có ouronnes, không bông hoa, không lời tụng liệt chí hát, chỉ lấy một tấc lòng thành mà đối với một tâm trí cũng người chín suối.

Sân dịp này, nhiều người lúc trước không đến dự được đám táng của ông quan ba ĐỖ-HỮU-Vị ngày nay cũng được thỏa lòng đến trước mộ thăm người quá vãng.

Bên báo lấy làm cảm động, xin để mấy lời phân ưu cùng gia đình ĐỖ-HỮU và chúc cho bà tiêu-tiên đắc địa.

L. T. T. V.

Hưu trí

Vì lời nghị quan quyền Tổng-thống Đông-pháp ngày 24 Décembre 1920. Ông Nguyễn-văn-Tái, Đốc-phủ-sứ Nguyễn-văn-Trứ,

Nguyễn-văn-Lai, Hồ-ngọc-Nhon, phủ-hàng-nhứ Tân-hàm-Ninh, Huỳnh-quan-Minh, Nguyễn-hữu-Thường, Trần-thiện-Kim, phủ-hàng-nhứ Lê-minh-Phụng, Bùi-văn-Nguyên-kết, Phó-vấn-Bây, huyện-hàng-nhứ. Đều được hồi-hương đường-tàu, kể từ ngày 1er Janvier 1921.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIẢ BẠC VÀ GIẢ LÒA

Giả bạc kho nhà-nước. 8 fr 75
Giả lòa, ta 100 kil. chỗ tới nhà máy Ché-lon (theo trữ lại) 3 30 tới 3 50.

NAM-KY

(Cochinchine)

SAIGON.

Xe-hơi nữa

Bữa 6 janvier, lời 8 giờ ban mai, Nguyễn-Văn-Do, 36 tuổi, kéo xe-kéo số 1620 đi đường Fonck, bị một cái xe-hơi chở đồ số 1285, đụng nhằm trái đầu và ông chơm tai Chờ lại nhà thuốc thì bỏ rơi về. — không hề chi.

Bồi khuyển ông chài

Nguyễn-Văn-D., 35 tuổi, nghề chài lưới ở đường Paul-Bert, có một rặng đóm 5 rặng mặt 6 tầng, ghé đầu vào Thị-Nghê, bồi lên qua lấy một cái áo vải trắng, một cuốn « lip r », giấy thông-hành và một giỏ cá đáng 1\$00.

CHOLON.

Chẳng thương con

Sở luân thành đường tập mỗi một người đơn bà tên Ng-thi-Huê, 28 tuổi, vợ nghiệp nghệ, ở làng Tân-Âu (Cholon) vì người ấy đem một đứa con nít, con trai, mới đẻ chừng 10 ngày, bỏ tại góc đường F rouchet và Canton. — Bất phân thiệt.

Trộm tó

Ông Lê-H. . . 38 tuổi, bang Quảng-Bồng số 119507, là người coi kho cho hãng bạc Hongkong, Shanghai, ở tại nhà máy Yee-Théong, có một quân tử nào không biết, cạy cửa kho khoảng hết 60 bao tằm giá 420\$00.

Xe hơi

Phan-văn-Th. . . 22 tuổi, coi máy xe hơi số 1695 ở đường Thuận kiều, chạy đường Paris, đụng nhằm tên Trần-văn-H. . . 15 tuổi, mình hương, làm công trong tiệm bánh « Di-ngh-Chanh, đường Paris, số 25. Xe cán thẳng ấy lợi ông chơn t. Sóp-pha bị gãy Tọa.

Sự tự nhiên của phong hóa

Thường có ai mỗi ngày hay đổi hay đổi da, có, mà làm ra da mới, cũng có một hai khi tại mắt nó làm ra có boanhe có bột. Thì hoàn và bột này tại trong mình tiếp với bụi đó nơi chừng lông mà saoh Dúng sabong Cadum rửa thì da trở nên sạch sẽ và tươi tốt. Bụi và nước của nó thấm sâu vào lỗ lông, tẩy bụi đó ra, làm da trở nên tươi và bóng. Tiềm nào cũng có bán mỗi miếng giá có 2f.50 mà thôi.

Sát cảm

Tiếp tin ông Trần-văn-Chiêu nhà thực-nghiệp ở tại Cao-linh mới ngày 19 Janvier, 8 giờ ban mai, định thành gia thất cho con là Trần-quang-Hạo, giáo thọ làm bạn cùng có Nguyễn-thị-Nhật là ai - nữ của ông Nguyễn-văn-Nhường, Hương-sư làng Hòa-an. Chẳng chi ngờ tổ lòng măng, đôi lời để gọi măng cho HỒ-Việt-nhất gia, và chúc chữ sát-cảm hòa lạc.

Tài-tử Giai-nhân

Cũng có tin ông Trần-văn-Nhiệm Commis ở Thương-chánh mới bữa, 15 Janvier 1921, dự tiệc tiền-hành; đưa lịch ai là có Trần-thị-Nhân xuất giá, vắng chịu chữ từng cùng thầy Lê-văn-Độc thơ-ký số Ngân-khố. Bồn-báo cũng mừng cho: Rõ ràng Tài-tử Giai-nhân, Châu-trần còn có cháu-trần nào hơn.

Tôi chỉ dùng có một thứ giấy NIL mà thôi giấy này là thứ giấy văn thuộc địa. Tôi nhất của một mình hàng Denis Frères đại lý khắp cả Đông-dương.

Muôn bán

Caoutchouc đây, ương đã hai năm; Hột ươm đều là hột lựa giống tốt. - Vừa trồng. MUỖN MUA xin do nơi ông HUỖNH-HỮU-NHÒ, Hương-Hào ở chợ Thủ-Đức.

N°. 1211 - BULLETIN DU 12 JANVIER 1921

ROMAN

OAN KIA THEO MÃ BA MƯƠI HAI ĐÊM HỒ-CÁNH-TIÊN tư thuật

Đêm thứ hai mươi hai (Tiếp theo)

Trên mai ướt lớt áo là. Tuy đêm hơi nước chứa lao bóng gương. Thật nỗi đau đớn kè chàng cùng, mỗi tình thương lại càng đặng-đầy, song để nghĩ tình sao? Tôi chẳng dám thì hó; cứ ngồi bóng lay năng trên tay mà nhìn, đôi giọt lụy tràn, chỉ xiết than dài thở vắn. Tôi chắc bề nào cũng âm dương đời ngả cách rồi, nên tôi chẳng còn để ý trông mong thầy người chừ-nguyên ở trong cõi trần này nữa; chẳng đề may, chấp lâu tôi nghe năng thờ ra, tôi mới lật đặt tay lên ngực coi, thì hơi nhấm còn hồ hạp. Tôi mông lòng; mau để năng nằm lại trên khúc cây, rồi tôi cảm lấy tay chơn năng mà cứ đờng. Một lúc tôi lại nằm lướt năng mà kéo ra thực vô cho năng nươn sức. Lắm như vậy, chưa đầy ba phút đồng hồ, năng phục hồi, rồi cơn minh mà rên siết. Năng trở-trần rên siết giãy lều mới tỉnh, mở mắt ra mà ngó tới, ngó như tưởng đối đầu chưa táng quen biết. Ấy là:

« Giọt minh thoát tình giấc mai, Sang-khuông nào đã biết ai mà nhìn ! »

Thầy vậy tôi lật đặt bước lại ngồi kè bên năng, tay cảm lấy tay năng, mặt thì nhìn mặt mà hỏi: « Tôi là Hồ-cánh-Tiên đây, minh đi, có biết ! » Nghe hỏi, năng mở mắt ra ngó tới mà nhìn lại nữa. Nhìn biết rồi cũng nhắm mắt lại nằm

mà thờ ra. Tôi hiểu ý năng nhân còn hơn tôi, nên tôi mới nằn-nl ý-ôi kiên lời an ủi.

Lẽ phải như thế này năng cũng thế tôi cũng thế, cả hai mình may ướt đầm; lúc còn đang hồi rớt sợ sệt thì chẳng nói gì biết chi, chỉ từ khi năng tỉnh lại rồi, tôi lại làm như tạo là. Tôi là phận đàng ông, sức khỏe mạnh bạo, mà tôi hãy còn lạnh run đến thế; huống chi năng là phận liêu-bồ đã ngồi mà hứng sương tuyết cả đêm, tôi thêm một cơn lạnh, nào không bị bệnh. Tôi biết năng bị lạnh hơn tôi nhiều, song để hỏi năng sao hay chừ. Không lý để vậy mà nằm, mà cũng không lý dám nằm. Tôi nghĩ mà chẳng e mich lòng chừ chẳng e mich đầu chẳng e mich lòng đi nữa, cảnh này vào kêu cửa mà lay đó ra thay, năng hỏi có, há chẳng thẹn mà giải bày sao? Tinh tối tỉnh lui một hồi, tôi cũng ngồi lo kè, thoạt nhiên nghe tiếng là năng như tiếng chơn ai bước vào, tôi giật mình ngó lại coi, thấy có người chặn ngăn trước mặt. Chừa nhìn biết là ai, mà cũng chưa kịp mở lời hàn huyên, bỗng nghe nói: « Bẩm ông, vị chong đèn ngồi đợi tôi canh này mà chừa thầy ông vào, lòng tôi ngại ngại, nên phải lợi có vùi sương đó đáng tìm kiếm. » Nghe dứt, mới hay là chủ xã đi kiếm tôi; tôi mới kè sự chàng may, nói tình gây chuyện, rồi cây chừ xã giúp tôi mà đem Hai-Châu vào. Vào nhà rồi, thảng vô phòng, để năng an chỗ; tôi mới lật đặt đi mở mắt ngó tới, ngó như tưởng đối đầu ai cho năng rồi, tôi mới lo tới phần tôi, đoạn tôi hỏi chủ xã thế trẻ nhà,

váy lưa kịp giờ, xúm hơ, người bung-đá, kè một-mây, giãy lều mới ấm.

« Bấy giờ, tuy năng chưa nói tiếng chi, mà coi bộ năng mạnh khỏe, đầy đủ, tôi mừng hết sức. Canh năm đã bắt đầu, người nhà ai lo phân việc này; trong chi còn một mình Hai-Châu với tôi còn xử trường đạo, Jehung đầu gối phụng. Tay thì lòn dưới cổ, tay thì áp trên mình, song năm em, không chừng tiếng chi, tôi cũng chẳng biết nói chi, cứ kè mặt bị hơi hương, trơ mắt nhìn năng, cứ phút năng hỏi tôi: « Chẳng hay Hồ-lang tình chường nào trở về? » Hỏi mà mặt buồn dào-dào, tôi chưa kịp trả lời, bỗng nghe năng tiếp nói: « Chường nào Hồ-lang có về thì cứ việc sắp-đặt việc mình mà về, đừng lo-láo, chỉ đến phân thiệp cho họ. Để thiệp rồi thì đẩy chơn đi ngày, với với cảnh này cũng cực cho thỏa chí, rồi thiệp sẽ về mau chẳng muộn. Còn bây giờ đây, tôi Hồ-lang chẳng khăng là chổng, thiệp chừa biết thiệp là vợ ai, xin Hồ-lang chớ có về kè vai, làm bộ đeo-đai, giả hình đàn bà mà tới nghiệp cho thân phận là chiểu bà sống đàu, phủ trùm chừa hẳn. »

« Nói rồi cuối mắt hình như sự đau lòng xôn xát mà chẳng dám ngó tới, còn tôi nghe động tình, nhìn lấy mặt năng mà rơi lụy và giải rằng: « Bả nguyên cùng nhau rồi đó, trăm năm phụ một chữ đống, minh đi sự đau chẳng nghĩ sâu mà để cạn lòng, né có những lời phi thị. Ông từ đi xa về vẫn chi, né chi xa đôi lứa đã đặng gần, tôi tưởng già sắc trai thì sánh đôi loan

phụng với nhau như vậy đây, thật rõ ràng thì từ tôi giai-nhân, Châu-Trần có Châu-Trần nào hơn nữa. Nếu tôi mà chẳng bày tình thiết, để tiếng chờ khen trong lúc ban sơ đó chằng qua là: trước khi muốn nhuộm nên hương lửa, phải thấu đó người nợn khúc sông, công vi, hề dựng nên diệu vụ nghĩa chổng, chằng còn tương thày lòng đối dạ.

Lại thêm, trước tôi cũng sợ e lời thất, bưng ông bày thù để quả nĩa, mà chưa sung mặt về địa phủ như vậy đây, thêm một miếng thịt còn bìa, cá heo cũng có mang tình. Bởi vậy tôi thêm một thiệp bụng thì thầy: « Thì không biết thầy ông, biết chi cho năng tác tình chường này. Bởi sự vậy nên tôi cũng không dám nói cho gây phiền đời của trái, phải sang-ạt tình cho rồi, có sao đâu, tức ợ, thiên-hành, đã định cuộc lương duyên giai-ngẫu. Khiến trảng giá xe chi, buộc cho như này vuron lấy tờ kia, tuy có ta chưa trọn tâm ước mơ thì mặc dầu, chớ hề một lòng mà biết đến ta, ngàn (ư muốn chùng cũng là chẳng phải. »

Năng thờ ra một hơi rất mạnh mẽ, rồi tung nước mắt mà đáp rằng: « Chẳng rộng lòng tưởng đến cái phận trắng khuyết hoa thân, đây năng dạn sương, mưa sa gió táp mặt, thì thiệp cảm ơn, đâu kịp sao không kè có ngắm vảnh, thiệp công nguyên biến trần luân lập mà đến bồi duyên nư, nhưng mà thiệp còn e cho nói thiệp phận cánh chừa, khuôn sanh có đặng. »

(Sau sẽ tiếp theo). L. H. MUỖ.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỬA ỒNG HOLEE và RENOUX

Nay Ồng L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chê sư, kê nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ Lục châu chư quân-tử có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng. Muốn ĐƯỢC-TÀNH LỢC-BIÊN đả-xuất bán rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho Ồng Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

Ai muốn mua sỳ (en gros) các hàng lụa Bắc-kỳ (Soieries du Tonkin) ???

Như : Hạng rồng trong, bông lnh đẹp, địa minh bằng, minh gọi, bông đơn bà, bông tiêu, bông hội mề, lụa lũng, xiêm thẳng 7, lụa trơn, lụa tưa, lụa các thứ, nhiều minh gọi. v. v màu mèng, bông phỉa là v.v. đẹp, sáng và mềm hội gá đủ mọi kiểu...

Nên viết thơ tức thì cho tiệm Maison Tonkinoise • ĐÔNG THINH • ở Phố de la Soie Hanoi mà mua.

Tiệm sỳ buôn bán tiết kiệm, và đã tính giá riêng rất hạ, cho mấy nhà mua sỳ cũng hiếm khi nhiều.

Viết thơ lấy tiền (échantillons) cũng đừng, hay là muốn cho biết một ngày giờ, viết thơ recommandee luôn lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng cho cho bạn hàng clients chẳng hề tính mức bao giờ.

Gửi contre remboursement, song nếu gởi một phần tiền trước, hay là gởi số đã trước thì sẽ được trừ 2%, vì tài phần tiền đã trả trước đó. (Toute expresse de fond, aura droit à une remise de 2%.)

Thư khấn đơn có hiện

Thư khấn mà lại rẻ hơn các chỗ.

Nhất công qui Ồng đang khấn

Một loại tranh nghệ thư khấn trong 24 năm rồi, nên làm đủ kiểu các thư khấn nhiều lớp: là lớp, lớp dày, lớp mỏng, kiểu nào theo kiểu này rất khéo. Như là thư khấn màu từ 7 tới 9-10 lớp, thứ lớp dày từ 6 tới 8 lớp mà thôi. Song có thứ khấn biệt theo kiểu xếp tờ, qui Ồng muốn kết dính lại một lần biệt lên để xuống như dùng nân vậy rất tiện, lại phải do (contour de tête) mấy tờ phim và giấy lớp dày mỏng xin cho ở trong thơ và chỗ mấy Ồng ở ngoài thì làm rồi gởi lại tiền số cho tôi chịu mà phải trên 2 khấn

Khấn đặt có hai giá tùy theo

hạng nặng nhẹ:

Hạng nhứt, bằng và nhiều

Combay 1 khấn 3.500

Hạng nhì, bằng và nhiều

Bur hay 1 khấn 2.500

Hạng ba, nhiều và bằng

mỗi khấn 1.500

Mà buộc mỗi lần mua phải trên

6 khấn

Còn nhà buôn bán mua mua sỳ

có đủ kiểu xin gởi thơ tôi sẽ định

giá cho để bán.

Cút xin qui Ồng hãy mua khấn

của tôi làm thiệp khước và kỷ chương,

chắc lắm, lâu hư mà lại giá rẻ.

Gởi contre remboursement hay

hàng gởi trước trước thì tiền và

mau đến tay.

Kính cáo

NGUYỄN-VĂN-BỨP

Thư khấn đơn

ở SOKI đờng-Biệt-phần-Lái-thuyền

ADRESSE TELEGR :

HONG-BENG

SAIGON

Le Directeur-Gérant :

LIEM HONG-BENG

BOITE POSTALE N° 60

Le Sous-Directeur : PHONG KAI PUZ

BÁN SẼ VÀ BÁN LẼ GIÁ NƠI HƠN NƠI KHÁC.

Dùi heo mũi (Jambon Australie) hiệu «Cavanha Ham» mụi thơm và ngon hơn thứ khác.

Bơ B. Australia hiệu «Paritas» hoặc bơ bánh mì hoặc nấu đồ ăn đều đúng cả.

Rượu mạnh có hiệu Ch. Joubert & Co. Cognac có thứ 18 năm và thứ 35 năm.

Rượu xuất trần và rượu chất độ (Médoo) bên Bordeaux gởi qua.

Rượu chất độ thứ cũ, năm 1906 và năm 1911 hiệu Chamberlin.

La-ve-đen (Bière noire) hiệu The Dog's Head Stout uống bổ huyết.

Nước uống hiệu «Javan» có thứ ngon và thứ lạt (Soda) uống mau tiêu hóa.

Thuốc đầu hiệu «The Dreamers» mỗi gói 20 viên hút không khô cổ và mồm thơm tho.

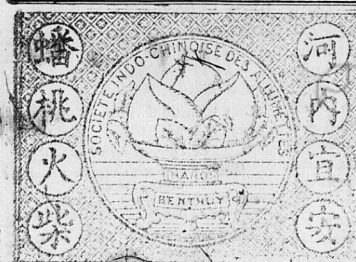
Cigares (Manila: Reina Victoria, Loubres, Américanos và Epirites).

Đồ hộp trái cây và đồ mứt (Confitures) của Huế kỳ đủ các hiệu.

Đầy tràn đủ cho các nhà máy xay lúa và dầu sơn trắng hiệu «L'Éclair».

Những đồ kể trên đều có mụi, mụi hàng này làm tại Lyon, Ang. Pháp, mà thôi.

Hãy đến viếng hàng này hoặc là viết thơ hỏi thăm giá.

một mình hàng Denis-freres đại-lý có Đàng pháp thơ hộp quẹt này.

CANOT HOI

Đồ chơi chuyên mau lẹ, Ông Charles BARDON

ở đường Paul Blanchy số 127 SAIGON (Noum?)

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI «POPULAIRE», KÈU LÀ AUTO-GLISSEUR S 620

Giá 1.500 \$ sắp lên

Khởi hoạt lại làng nghề cũ

KHOAN CHẤT THỤY
(Nước khoáng thiên nhiên)

VICHY CELESTINS

Trị bình đau Thận, Bình đau Đàng-quang, Bình Phế-gang, Tật-châm-bệnh (kể) — Đau mẩy chỗ lồi-lõa.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bình đau gan và bệnh Châm.

VICHY HOPITAL trị bình thường thì, trường bệnh.

Hãy coi chừng đồ giả mạo! Khi mua phải chú ý cho đúng nhãn mác, mụi hàng này.

VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối tự nhiên. Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 viên thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đẹp nước mụi (Môi-khi-chất).

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL D'ANNAM

Nº 80 Bº Charner et Carabelli Saigon
MỸNH-HUỆ-KÝ CHỦ TIỆM

Kính cùng quý khách rõ: kể từ 1º
Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm
ngủ hiện là Hôtel d'Annam (Nam-
việt Khách-lầu) cũng có dọn phòng
ở dưới đất, rất cận tiện cho quý
khách.

AI MÀ DÙNG
THUỐC HƯƠN
của ông
Lương-y DEHAUT

ma XỒ
thì chẳng cần chi phải

CỦ ẶN

và an dưỡng trong phòng.
Thuốc hươn này để uống làm và đã
màu xỏ lại xỏ rất êm thềm.

Bán tại
Nhà ông Lương-y DEHAUT,
147, Faub. St. Denis, Paris,
và khắp trong các tiệm thuốc
đều có bán.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chủ vị muốn mua một cái nhà máy
xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy
động 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cũng
là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).
Nếu chủ vị muốn bán tình giá riêng động
mà lại hoàn thành một cái nhà máy xay
lúa, đủ nhà, nền đất, ráp máy, cùng chạy
đem khi vẫn vận, nói tắt một độn nghĩa là
chạy được.

Nếu chủ vị muốn cách để trả tiền và thì
hình cho gặp các vị chủ vị tại xa khiếm,
thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cº

316 Maritime et Commerciale du Pacifique
316 Raymond au Capital de 12.000.000 francs
SUCCESSIONS

Đường d'Ormay mà suy tính và bằng này
sẽ chỉ các ông các ịch cho, hoặc đưa coi
hình thư (bản đồ) cũng giá tiền.

Có nhiều nhà làm bằng có rừng để
sẽ cho thuê nhiều chỗ thành tư rồi.
Sau này hãng chúng ta cho chủ qui và
quy nhà máy của chúng ta hay rằng: Chủ
qui vị ở xa xuôi không thể đi giao thiệp
bước đầu làm gạo cũng ngoài quốc thì
bằng chúng ta sẽ hết lòng mà giúp cho;
nghĩa là chủ qui cả đùm cho.

Hãng chúng tôi cho chủ qui vị hay rằng:
Tại hãng có máy Tờ-khởi (chaloupe) à
vépau; mới và cũ, như chủ qui vị muốn
mua và cách trả tiền thì xin đến tại hãng
mà suy tính.

ICH LỢI CHUNG

Có nghe quan Nguyễn-soái đã ra ơn
cho phép dân giàu và hương-chức sầm
sừng, để phòng trừ đạo-tặc, vì chúng nó
cũng có súng, cho nên khó mà tiếp
nhau trong cơn nguy hiểm. Dân đạo-
tặc mà có súng giã, súng xâu, thì cũng
là súng, bắn không xa cũng trúng gần.

Muốn trừ cho tuyệt, bắn cho trúng,
bắn cho động nó thì phải đến nhà
CAFFORT, số 36 tại đường Caintat,
Saigon, mà mua súng hiệu mới tinh
anh, tốt lắm, nhai bén, bắn xa không sai,
thì trừ cái lợi hại của đạo-tặc mới
hết.

Hãng CAFFORT này, nhiều người
Annam trong Lục-linh đã biết, bán đủ
sức sáng, lớn nhỏ, mà giá lại rẻ, đủ mua.

VÌ BINH THỎ

Phải uống thuốc

PULMOSERUM

BAILLY

Tại phổi mà HO, rồi sinh NỒNG LẠNH, RẤT
HONG-NĂNG NGUỘI, vì những người có tuổi
thì lại HO NHIỀU, còn nhỏ thì lại sinh ra CƠ
BAN này BAN kia.

Thuốc PULMOSERUM của ông Bailly, là một
thứ thuốc hết sức hay, để mà trị những chứng
như vậy.

Đã có dùng trong các Nhà thương, và máy
Sở-thuốc Langsa cũng đồng khen ngợi.
Có hơn ba muôn ông thầy ngoại-quốc cũng
dùng nó.

Cách dùng: Một muỗng súp, sớm mai,
— id — buổi chiều.

Phải coi cho kỹ cái tên: PULMOSERUM
BAILLY 15 Rue de Rome à Paris, kéo làm.
Có bán trong các Tiệm-thuốc Langsa.

QUANG-ĐỘNG

Thiên-hòa-Đường

ĐẠI DƯỢC-PH-NG

Những thuốc
thần hiệu
có danh t

TỨC ĐÓ PHÁT LÃNH HOÀN
Chuyên trị các chứng bệnh nào hồ
phát nóng lạnh, chiều theo cái đũa để
bảo đó mà uống thì hết liền.
Hơn thuốc Tức đũa phát-lãnh này
thật là một phương thuốc trị bệnh phác
lành rất thần hiệu.

TRỪ ĐÀM CHỈ KHAI HOÀN
Chuyên trị các chứng bệnh ho có đờm;
chẳng luận là lâu mau, uống và thật
là thần hiệu lắm.

KHAI VỊ CAM-TÍCH TANG
Thuốc này sát-trùng tiêu-tích, bổ-th
khai-vị là một thứ thuốc, và song. Nếu
người không có bình ịch, bệnh nặng
mà dùng thuốc này, thì nó lại hay giúp
thân thể được thêm tráng-khỏe, thật là
một phương thuốc quý báu của bọn tôi
nhỉ vậy.

LẬP CHỈ ĐÀM THÍT TANG
Bệnh nhất đầu là một thứ bệnh rất
nhiều, song chẳng luận là bệnh nhất đầu
nào, cứ chữa theo cái đũa của phương
thuốc này mà uống, thì mới biết là một
phương thuốc linh-nghiệm như thần, và
uống vào rồi thì tinh-thần lại thêm khỏe
sảng lợi phần, thật là phương thuốc trị
bệnh nhất đầu có công hiệu lắm.

Bổn-đường này còn nhiều thứ thuốc
rất thần-hiệu, chưa thể kể cho ra cho
chủ vị biết tất được, xin chủ vị hãy nhận
cái nhãn thương phiếu con nai của bọn
đường, để có Chánh-phủ hoặc gọi các
châu-trượng của bản-đường y-học-sĩ
Dịch-hoại-Đông làm kỹ hiệu.

Vì có bọn gian-lận xạ-lợi, trả mạo bán
hiệu, nên xin chủ vị lưu ý cho kỹ để
không mua nhầm thuốc giả hại lấy mình và bệnh
lây mất thuốc thì hối chưa già.

Bản-đường phân cục tại đường Thảy-
bình môn bài số 208 Cholon.

Xin chủ ý

Nguyễn -báo-Vinh, 146 bis Rue Le-
febvre Saigon, xin trình cho nhân chủ
Lục-châu đũa rõ vì vậy, hết rất mắc
mỏ nên giá đầu LOTIEN phải lên tựa
như vậy: Bạt là mỗi ve 0\$25, bán số
một trăm 20\$00, vậy xin chủ vị cho
lòng kiên cố như hồi xưa đến giờ vậy,
rất cảm ơn.

GRAND SAUVAGE hiệu CONGA,
thực ra là một hãng tại hợp khẩu
nhân của chúng ta làm ra, có tháng 12 ve
đồng, bán 12\$00, bán tháng 24 ve nh
12\$00.

Nếu Ông muốn biết rõ chất trắng
trời ở và làm sao, làm thế nào của Luxe,
Poudre de riz de Luxe, Crème de Beauté
de Luxe của hiệu danh tiếng lớn bản-
Pháp-quốc, là hiệu GRENOVILLE Savon
Mặt-xây thật trắng và den đủ cỡ, nước
Creyl vân vân, nếu ai muốn cần dùng
vật chi-chàng có kẻ ra đây xin rộng lòng
mua thì xin chủ vị chúng tôi sẽ vui lòng.

Nguyễn-Hào-Vinh,
146 bis Rue Lefebvre Saigon.

HÀNG ANNAM XUẤT CẢNG - NHẬP CẢNG - DAILY HÀNG ANNAM

LIEN-THANH

15 Bôn cũ: 932001
Đông-Pháp sản vật có phần hữu hạn Công-ty

Tiệm nhân:

Baoliên	Luang Prabang
Baizau	Vientiane
Bentre	
Sağce Caolanh	
Tarlan	
Travinh	

NƯỚC MẮM TÀI NGON VÀ HỒ ĐƯỜNG
Lâm bằng có loại ở mọi bên, có giao nghiệm tại phòng riêng của
hãng Công-ty tại KHÁNH-HOÀI II
Bà các-địa-hàng và đồ chế tạo Bắc-kỳ và Trung-kỳ
Hàng hóa Lão và Cao-mỹ

Giá thật rẻ
Màng thay tốt
Gởi Contes Remboursement
đi lại dễ dàng
Xin viết thư cho chúng tôi tại Cholon
Quảng-Trung

Địa chỉ: 15 Bôn cũ: 932001
Địa chỉ: 15 Bôn cũ: 932001

CÓ MỘT THỨ HAY MÀ TỐT

Có một thứ rượu Khương-khương
này hay trị bệnh rất, nóng lạnh, đau
thâm cho nó, hiệu của hãng rất bình
giản nhưng vô thiên thời, nếu này
rất đẹp đẹp, không kỳ rất chứng
và lại tốt hơn các thứ rượu Khương
khương.

Hãy coi cho kỹ, nếu tìm thì giá
vô phải nói cho phải với nó có đến
nhiều triệu như bình thường, một
hàng này.

Có bán tại các tiệm bán đồ tạp vật

Lời tư thuật của một người đi du lịch

(Kể về các địa phương)

Trong buổi tôi đi du lịch về này sang, về
bên thì hay với thuốc đi xa không biết bao
nhiều mà kể.

Từ hết đi thì thuốc bán các nơi, đúng là
thứ thuốc đi xa Cigarette Dura thật ngon
hơn hết, hết nó không khô cứng và khô
khô hơn, vì thuốc này không có nhựa như
những thuốc kia, khô nó thơm tho và đẹp lắm.
Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật
(Cigarettes) và trong các quán cà-phê.

Certifié le 17/01/21
Trois mille et
Saigon le 17 Janvier 1921

Saigon - Imp de l'Union
L'Adm inis trateur Gérant : NGUYỄN-VĂN-CỬA